

ОУ „Петко Рачев Славейков“ – Бургас
гр. Бургас – 8000 ул. „Цар Симеон I“ 23
факс 84-60-71 тел. 84-60-73
www.slaveykovoto.org
e-mail info-200205@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
Инж. Стефка Жечева
ДИРЕКТОР

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И

ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

НА ОУ “П. Р. СЛАВЕЙКОВ” - ГР.БУРГАС

учебна 2025-2026 г.

Настоящата училищна програма е разработена на основание чл.15, ал.4 от Наредба №13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Приета на заседание на ПС с протокол №12/12.09.2025 г. и утвърдена със заповед № РД 08-13/15.09.2025Г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма определя политиката на ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.,Бургас при обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.

- В ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.,Бургас обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование се реализира в процеса на придобиване на всички видове училищна подготовка.
- В настоящата програма се определят начините и формите за обучение и възпитание по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.,Бургас
- Програмата е съобразена с реализацията на основните цели, залегнали в стратегията за развитие на ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.,Бургас

II. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

- В програмата гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се разглеждат като взаимосвързан интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

III. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:
 - разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права;
 - познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество; зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
 - осъзнава и цени своята културна идентичност;
 - взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
 - изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
 - взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
 - носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
 - подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
 - познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
 - умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.
2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:
- възпитава в демократичните ценности;
 - насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
 - утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация; изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията,
 - гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
 - създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.
3. Специфични цели, които училището определя за осъществяването на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование и дейностите за тяхното осъществяване са:
- Възпитаване на гражданска активност и толерантност;
 - Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
 - Екологично възпитание и изграждане на здравна култура;
 - Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците;
 - Формиране на общочовешки ценности и европейска принадлежност;
 - Развитие на компетентностите на педагогическите специалисти в сферата на прилагане на ГЗЕИО.

IV. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И

ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ в ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.Бургас

1. В ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.Бургас гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява интегрирано в обучението по образователните направления.
2. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват:
 - в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
 - в заниманията по интереси в рамките на целодневната организация на учебния ден;
 - в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
 - в „Занимания по интереси“ по чл. 20 от Наредба за приобщаващото образование.

V. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В ЧАСА НА КЛАСА

- 1.1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в Часа на класа се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти в следните тематични области:
- Патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие; толерантността и интеркултурния диалог;
 - Финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
 - Военно обучение и защита на родината;
 - Безопасността и движението по пътищата; Защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
 - Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;

- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха, киберзащита;
- Кариерно ориентиране;
- Превенция и противодействие на корупцията;
- Електронно управление и медийна грамотност

1.2. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище. За организацията и съдържанието на часа на класа класният ръководител разработва годишен план в срокове и по ред, определени в правилника за дейността на училището, и при съобразяване с разпределението на тематичните области, определени в Наредбата. Обучението по отделните тематични области може да се осъществява от гост - лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител.

2. В ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН ЧРЕЗ:

- наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси;
- провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците;
- грижа за опазване здравето и живота на учениците;
- дидактически игри - образователни и развиващи;
- народни традиции, обичаи и празници;
- безопасност на движението по пътищата;
- патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
- приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците;

3. В „ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ“ ПО ЧЛ. 20 И ЧЛ. 21 ОТ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

3.1. Основна цел на клубовете е чрез заниманията по интереси да се подкрепя развитието на ключовите компетентности на учениците в областта на математиката, информатиката, природните науки, технологиите и спорта.

3.2. Специфични цели:

- развитие на потенциала за учене, творческия и спортния потенциал на учениците;
- приобщаване на учениците чрез формиране на общности по интереси;
- превръщане на училището в по-привлекателно място за развитие и изяви;
- включване на общността и родителите/близките на учениците в извънкласните дейности по интереси;
- Развитие на допълнителни знания, умения и компетентности у учениците, свързани с подкрепа за развитие на способностите им, извън тези които са включени в задължителната училищна подготовка.
- Осмисляне на свободното време на учениците чрез насочването им към дейности за развитие на индивидуалните им способности и интереси.
- Създаване на перспектива в училищата чрез извънучебна дейност всеки участник да придобие увереност в собствените си сили, да формира и реализира собствени стратегии за успех и мотивация за учене.
- Създаване на условия за развитие на социалната принадлежност, засилване на културната и националната идентичност и повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция.

3.3. Спазване на изискванията: заниманията по интереси по тематични направления "Дигитална креативност", "Природни науки", "Математика" и "Технологии" да са не по-малко от 40 на сто от общия годишен брой часове за организирани занимания по интереси в училището;

- минимум 5% - външни лектори;
- да се включат минимум 20% от учениците в ЗИ;

4. ЧРЕЗ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ОУ „П.Р.Славейков“ – гр.Бургас

4.1. Определянето на училищни ритуали, свързани с:

- откриването и закриването на учебната година;
- официалното раздаване на удостоверения за завършен първи клас, начален етап на основната степен, свидетелства за основно образование;
- награждаване на отличили се ученици и учители;
- честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

4.2. Възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

- изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
- поставяне на националния флаг на фасадата на училището;
- отбелязване на годишнини на значими събития от българската история

4.3. Интегрална част от институционалните политики, насочени към гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, е подкрепата за мултикултурната среда.

- социална и образователна интеграция на ученици от различни възрасти и етноси в образователната институция – организиране на ателиета, практикуми;
- училище за родители – включване на семейството в различните инициативи за формиране у децата на гражданско съзнание и поведение;
- етнокултурна социализация в училищна възраст – преодоляване на негативните културни нагласи;
- приобщаване на учениците и техните родители към общочовешките и национални ценности, добродетели, култура и традиции чрез привличането им като партньори в учебния процес, организиране на цикъл от празници и развлечения.

4.4. Училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им демократични практики като:

- Участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство, регламентирано в рамковите изисквания – Приложение №6 към чл. 17, ал. 2 от Наредба №13/21.09.2016 г.;
- Поддържане на училищния сайт ;
- Организиране на училищни кампании в подкрепа на здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и др;
- Организиране на училищни празници и събития;
- Участие в клубове и неформални групи по интереси;
- Реализиране на различни форми на посредничество при решаване на конфликти, превенция на агресията;

VI. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование, за общообразователната подготовка и за профилираната подготовка.
2. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по всеки един от елементите на интердисциплинарния комплекс са определени, както следва:
 - по гражданско образование – в приложение № 1; по здравно образование – в приложение № 2;
 - по екологично образование – в приложение № 3;
 - по интеркултурно образование – в приложение № 4 от Наредба №13.
3. Учителите по своя преценка използват, комбинират и адаптират рамковите изисквания за резултатите от обучението съобразно проучените интереси и потребности на учениците.

VII. ПЛАН

Специфични цели	Дейности	Срок	Индикатори за успех	Отговорници
Възпитаване на гражданска активност и толерантност	Организиране на подкаст по актуални за учениците теми	постоянен	Брой проведени дебати	Кл. рък 6. клас, 7. клас
	Провеждане на Ден на ученическото самоуправление	Празник на училището	Брой проведени инициативи	Кл. рък, учен. съвет
	Отбелязване на Международния ден на толерантността	16.11.2025	Брой проведени инициативи	Кл. рък, учен. съвет
Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации	Отбелязване на Европейския ден без загинали на пътя	21.09.2025,	Брой проведени инициативи	Училищната комисия по БДП
	Отбелязване на Глобалната седмица на ООН за пътна безопасност	Май 2026	Брой проведени инициативи	Училищната комисия по БДП
	Провеждане на учебна евакуация при симулирано бедствие/инцидент	2 пъти на година	Брой проведени евакуации	Училищната комисия за действие при бедствия
Екологично възпитание и изграждане на здравна култура	Включване в инициативи за почистване на училищната среда и извънучилищните райони	Постоянен	Брой събития	класните ръководители
	Организиране на беседи за разделното събиране и ползата от него	постоянен	Брой беседи	класните ръководители
	Отбелязване на Деня на Земята	22.04. 2026	Брой събития	кл. ръководители

	Отбелязване на Международния ден за опазване на околната среда	5.06.2026	Брой събития	кл. ръководители
	Отбелязване на Световния ден за борба с тютюнопушенето	31.05.2026	Брой събития Превенция на зависимостта от цигари и тютюневи изделия	Кл. ръководители, медицинско лице
	Провеждане на здравни беседи	постоянен	Брой здравни беседи	Кл. ръководители, медицинско лице
	Провеждане на демонстрации за оказване на първа помощ при различни наранявания	постоянен	Брой демонстрации	Медицинското лице
	Провеждане на беседи за здравословното хранене	постоянен	Брой беседи	Класните ръководители, медицинското лице
Патриотичн о възпитание, формиране на национално самосъзнани е и общочовешк и ценности на децата и учениците	Участие в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование	постоя нен	Брой събития	Класни ръководители училищна комисия
	Отбелязване на националния празник, официалните и училищните празници	постоянен	Брой събития	Класни ръководители училищна комисия
	Отбелязване на традиционни празници, ритуали и обичаи	постоянен	Брой събития	Класни ръководители училищна комисия
	Изработване на табла и постери за представяне на научни, културните и спортните постижения на Българи	постоя нен	Брой табла/постери	Кл. ръководители
Формиране на общочовешки	Отбелязване на Деня на Европа	9 май, ежегодно	Брой събития	Директорът, сформирана

ценности и европейска принадлежност				училищна комисия
	Организиране на Коледен и Великденски базар	12.2025 05.2026	Брой събития	Класни ръководители училищна комисия
	Включване в благотворителни каузи в подкрепа на лица и организации	постоянен	Брой събития	Класни ръководители училищна комисия
	Отбелязване на Международния ден на доброто	17 02.2026	Брой събития	Класни ръководители училищна комисия
	Включване на учениците в училищни екскурзии	постоянен	Процент ученици	Класни ръководители училищна комисия
Развитие на компетентностите на педагогическите специалисти	Провеждане на обучение „Управление на качеството на образованието“	Септември 2025г.	Брой участвали пед. специалисти	Директор
	Запознаване на педагогическите специалисти с училищната програма по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.	Септ. 2024	Брой запознати пед. специалисти	ЗДУД
	Вътрешно квалификационни дейности по Плана за Квалификация	Пост.	Брой участници	ЗДУД
	Участие в Майсторски класове	октомври Ноември 2025г.	Брой участници	ЗДУД
	Участие в конференция „Умение за иновации в образованието“	Ноември 2025	Въвеждане на иновации в учебния процес	Директор

	Извънучилищ на квалификаци я – Департамент и за информация и усъвършенстване на учители – София, Варна, Шумен, Стара Загора, НПО, участие в проекти и програми, организирани от РУО – гр. Силистра квалификационни форми.	пост	Брой участници	ЗДУД
--	---	------	----------------	------

VIII. ПОКАЗАТЕЛИ – ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Очаква се педагогическите специалисти да развият знания и умения за:

- познаване и прилагане ДОС за ГЗЕИО;
- познаване специфичните потребности на всеки ученик;
- планиране на дейности за индивидуална работа и за подкрепа;
- познаване и планиране използването на иновативни методи за преподаване и оценяване на резултатите на учениците, модели на позитивно възпитание и конструктивни подходи за осъществяване на обучение, основаващи се на сътрудничество за постигане на по-добри резултати;
- отчитане конкретните особености на децата/учениците в групата/класа;
- осигуряване на децата/учениците възможност да упражняват и прилагат придобитите знания, да развиват творческо мислене и мотивация за самостоятелно действие, както и да получат обратна информация за това как се справят и как да подобрят резултатите си;
- насърчаване и направляване усвояването на знания, формирането на умения и нагласи за успех у учениците, за самостоятелен живот, за междуличностно и межкултурно общуване, вземане на решения, съпричастност, отговорност за собствените действия, за критично и креативно мислене, за умения за саморефлексия и др.; възпитанието и максималното развитие и изява на личностния потенциал на всяко дете/ученик, съобразно индивидуалните му заложби, способности, интереси;
- мотивиране да се чувстват ценени, да бъдат активни участници в процеса на образованието.

IX. КООРДИНАЦИЯ

За координиране при прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в Основно училище „П.Р.Славейков“ – гр.Бургас отговарят следните работни екипи:

- Координационен съвет за противодействие на училищния тормоз;
- Координатор за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците;
- Комисия по БДП.
- Комисия по квалификация

X. КОНТРОЛ

- Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от ЗДУД-г-жа Пепа Петрова

- На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора.
- Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

XI. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

- Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най -вече техния интерес към определена проблематика.
- Основна форма на работа - дискусия. Други форми - казуси, анкети, изследвания, сборки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолиа.
- Основен принцип на работа - активност и дискусия, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.